OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2023/920,

4. mai 2023,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Gruusia kaitseväe toetamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõikele 2 selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Euroopa Liidu üldise välis- ja julgeolekupoliitika 2016. aasta strateegias on sätestatud eesmärgid tugevdada julgeoleku ja kaitse valdkonda, panustada liidust idas asuvate riikide ja ühiskondade vastupanuvõimesse, töötada välja konfliktide ja kriiside puhul järgitav integreeritud lähenemisviis, edendada ja toetada piirkondlikke koostöökorraldusi ning tugevdada ülemaailmset juhtimist, mis põhineb rahvusvahelisel õigusel, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse järgimisel.

(3) 21. märtsil 2022 kiitis liit heaks strateegilise kompassi eesmärgiga saada tugevamaks ja võimekamaks julgeoleku tagajaks, sealhulgas toetades partnerite kaitsevõimet Euroopa rahutagamisrahastu suurema kasutamise abil.

(4) Liit on pühendunud tihedatele suhetele, et toetada tugevat, sõltumatut ja jõukat Gruusiat, tuginedes ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Gruusia vahelisele assotsieerimislepingule ([2]) (edaspidi „assotsieerimisleping“), mis hõlmab ka põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, ning poliitilise assotsieerimise ja majandusintegratsiooni edendamisele, toetades samal ajal kindlalt Gruusia territoriaalset terviklikkust tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Assotsieerimislepingu artikli 5 kohaselt liit ja Gruusia tugevdavad dialoogi ja koostööd ning seisukohtade järkjärgulist lähendamist välis- ja julgeolekupoliitika, sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) küsimustes, käsitledes eelkõige konfliktide ennetamise ja rahumeelse lahendamise, kriisiohjamise, piirkonna stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja relvaekspordi kontrolli probleeme.

(5) Liit tunnustab Gruusia olulist panust liidu ÜJKPsse, sealhulgas Gruusia jätkuvat panust liidu juhitavatesse ÜJKP kriisiohjemissioonidesse Kesk-Aafrika Vabariigis ja Mali Vabariigis.

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

([2]) ELT L 261, 30.8.2014, lk 4.

(6) Käesolev otsus põhineb nõukogu otsustel (ÜVJP) 2021/2134 ([3]) ja (ÜVJP) 2022/2352 ([4]) seoses liidu jätkuva pühendumusega toetada Gruusia kaitseväe suutlikkuse tugevdamist prioriteetsete vajadustega valdkondades.

(7) 8. veebruaril 2023 sai liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) Gruusialt taotluse, milles paluti liidul toetada Gruusia kaitseväge põhivarustuse hankimisel, et tugevdada Gruusia kaitseväe pioneeri-, juhtimis-, meditsiini-, küberkaitse- ja logistikaüksuste suutlikkust.

(8) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid ning eelkõige järgitakse vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP ([5]) ja Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

(9) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Gruusiat (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärk on aidata tugevdada Gruusia kaitseväe suutlikkust suurendada riigi julgeolekut, stabiilsust ja vastupidavust kaitsesektoris kooskõlas liidu üldise poliitikaga Gruusia suhtes. Tuginedes Euroopa rahutagamisrahastu varasemale toetusele, on abimeetme eesmärk võimaldada Gruusia kaitseväel suurendada tegevuse tulemuslikkust, kiirendada vastavuse saavutamist liidu standarditega ja edendada koostalitlusvõimet ning seeläbi paremini kaitsta tsiviilelanikke kriisides ja hädaolukordades. Samuti tugevdab see Gruusia suutlikkust osaleda ELi ÜJKP sõjalistes missioonides ja operatsioonides.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest selle raames toetatavate Gruusia kaitseväe üksuste varustamist järgmise varustusega, mis ei ole mõeldud surmava jõu kasutamiseks, ning varude ja teenustega, sealhulgas tehnilise väljaõppega, kui seda taotletakse:

a) pioneerivarustus;

b) suurtükiväe liikumisvahendid;

c) meditsiinivarustus;

d) küberkaitsevahendid;

e) logistikaseadmed.

4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates eelarvevahendite käsutajana tegutseva abimeetmete halduri ja käesoleva otsuse artikli 4 lõikes 2 osutatud üksuste vahel esimese lepingu sõlmimise kuupäevast, vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 32 lõike 2 punktile a.

([3]) Nõukogu 2. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2134, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Gruusia kaitseväe toetamiseks (ELT L 432, 3.12.2021, lk 55).

([4]) Nõukogu 1. detsembri 2022. aasta otsus (ÜVJP) 2022/2352, mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Gruusia kaitseväe toetamiseks (ELT L 311, 2.12.2022, lk 145).

([5]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 30 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Kõrge esindaja sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetmest toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) Gruusia kaitseväe üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) kogu abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;

c) kogu abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe kaduma ning seda ei anta selle olelusringi lõpus ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetmest toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest vastavalt otsuse (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korrale, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 nimetatud tegevusi rakendab:

a) artikli 1 lõike 3 punktide a, b, c ja e puhul projektijuhtimise keskasutus (Central Project Management Agency) ning

b) artikli 1 lõike 3 punkti d puhul e-Riigi Akadeemia (e-Governance Academy).

Artikkel 5

Järelevalve, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teostab järelevalvet toetusesaaja artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise üle. Kõnealust järelevalvet kasutatakse selleks, et tõsta teadlikkust artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi abimeetmest toetatavate Gruusia kaitseväe üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tagamisele järgnev kontroll korraldatakse järgmiselt:

a) tarne nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;

b) inventuuri puudutav aruandlus, mille puhul toetusesaaja esitab igal aastal aruandeid kindlaksmääratud varustusühikute inventuuri kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;

c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja võimaldab kõrgele esindajale taotluse korral juurdepääsu kohapealse kontrolli läbiviimiseks.

3. Kõrge esindaja viib pärast abimeetme lõpuleviimist läbi lõpphindamise, et teha kindlaks, kas abimeede on aidanud kaasa artikli 1 lõikes 2 esitatud eesmärgi saavutamisele.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamisperioodil esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib samuti soovitada, et nõukogu abimeetme lõpetaks.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 4. mai 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
J. BORRELL FONTELLES